

Σοβαρά Σοβαροφανή και Αστεία

Τα πάνω-κάτω

της Ευγενίας Γ. Κουτσουλιέρη

Όταν συνάντησα τη Ράνια, το πρώτο πράγμα που μου είπε ήταν:

— Ταμάθες; Ο Βαγγέλης δεν είναι καθόλου καλά.

Ανησύχησα. Ο Βαγγέλης είναι φίλος καλός πολλά χρόνια και ντροπάκια που δεν είχα νέα του τελευταία.

— Τί έχει; τη ρώτησα με πραγματικό ενδιαφέρον.

— Να. Φέρεται παράξενα. Λέει πραγματικά ασυνάρτητα, παλαβά.

Αποφάσισα να τον επισκευθώ αμέσως. Ο Βαγγέλης ήταν πάντα λογικός, χαρούμενος, πρόθυμος να βοηθήσει τον καθένα. Δεν μπορεί έτσι ξαφνικά να έπαθε τέτοιο πράγμα. Κάτι του συμβαίνει. Ίσως και να με είχε ανάγκη.

Πήρα το πρώτο ταξί που βρήκα μπροστά μου και πήγα.

Με υποδέχθηκε μ' εκείνο το εγκάρδιο χαμόγελό του που μ' έκανε να σκεφτώ από την πρώτη στιγμή ότι οι πληροφορίες που διαδίδονταν δεν είχαν καμιά βάση. Έφταιξε καφρέ και χωρίς να παραιτηθεί από το χαμόγελό του, κάθισε απεναντί μου.

— Λοιπόν, πώς και ήρθες;

Δεν είχα τι να του απαντήσω. Άλλωστε, είχε περάσει σχεδόν χρόνος από τότε που συναντηθήκαμε για τελευταία φορά.

— Σε πεθύμησα του είπα με αφέλεια, βρίσκοντας τη δικαιολογία συνάμα κολακευτική.

— Έτσι, ε; Έγινες και συ του νέου συστήματος.

— Ποιού συστήματος; τον ρώτησα, μη μπορώντας να καταλάβω τους συνδυασμούς του.

Τράβηξε την καρτέλα του πιο κοντά στη δική μου, σα νάχε να μου εκμυστηρευτεί κάτι που ήθελε να μείνει μεταξύ μας.

— Άλλαξαν τα πράγματα. Δεν το κατάλαβες; Ότι ήταν παράλογο πριν, έχει γίνει τρόπος ζωής σήμερα. Ότι σιγματιζόταν παλιά σήμερα επαινείται.

— Τί είναι αυτά που λες; τον αντέκρουσα, δίνοντας δίκιο στις πληροφορίες της Ράνιας.

— Το να κάνουμε ότι δεν καταλαβαίνουμε δεν είναι και μεγάλη εξυπνάδα, μου εντείπε και για πρώτη φορά χάθηκε το χαμόγελο απ' το προσωπό του.

— Δεν κάνει να μην καταλαβαίνω;

— Δεν κάνει, αλλά αφού το λες έτσι, ας προσπαθήσω να σου εξηγήσω. Άλλωστε κι' εσύ φαίνεσαι μπλοκαρισμένη από το νέο σύστημα.

— Ποιό σύστημα πάλι;

— Αυτό που έφερε τον παραλογισμό.

Επειδή δεν μπορούσα πλέον να παίξω το παιγνίδι των ερωτήσεων και των απαντήσεων, παραιτήθηκα και του ζήτησα απλώς να μου εξηγήσει.

Η εξήγηση του άρχισε με μιά βαρυσήμαντη δήλωση.

— Ποτέ πια δεν θα προσποιηθώ ότι τα πράγματα είναι έτσι και όχι διαφορετικά.

Παρ' όλο που δεν του είχα ζητήσει κάτι τέτοιο, δεν του το είπα. Τον άφησα να συνεχίσει.

— Όλα έχουν γυρίσει, τα πάνω-κάτω. Ας πούμε, όλοι μιλάνε για κατάργηση των πολέμων και όλοι νοιώθουν βαθειά περηφάνεια έτσι και επισκεφτεί τη χώρα τους κάποιος απ' αυτούς που προκαλούν τον πόλεμο. Όλοι μιλούν για το περιβάλλον και κουνούν με λύπη το κεφάλι για τα χάλια μας. Έτσι όμως και κάνεις μια βόλτα στην Αθήνα, θα διαπιστώσεις ότι τα καλάθια απορθημάτων είναι άδεια και ο δρόμος γεμάτος με πάσης φύσεως υλικά.

Μας πειράζει το νέφος. Η κυβέρνηση παίρνει ημίμετρα από υποχρέωση και μεις, σαν πιο έξυπνοι, παίρνουμε τα δικά μας ολοκληρωμένα μέτρα και... αγοράζουμε δεύτερο αυτοκίνητο. Ανοίγεις την τηλεόραση και σου πιπιλίζουν το μυαλό. «Μην καίτε τα δάση. Τα δάση είναι ζωή». Γιατί κύριε; Έχεις πληροφορίες ότι εμείς τα καίμε και μας κάνεις νουθεσίες και πας να μας πιάσεις στο φιλότιμο; Δεν πηγαίνεις καλύτερα κατά πάνω να δεις τις «Βύλλες των Δασών» που γίναν πριό διάσημες και από τη «Βύλλα των Οργίων», οι οποίες αυθαίρετος χύστηκαν και πάψαν να είναι αυθαίρετες μόλις τελείωσαν; Δηλαδή τί είναι οι βύλλες; Εξώγαμο τέκνο και του βρίσκουμε πατέρα; Μέχρι και ψησταριές διαφημίζονται στα δάση, με λίαν ευνοϊκές επαγγελματικές συνθήκες. Κι' ύστερα έχεις το θράσος και βγαίνεις στην τηλεόραση να μου πεις να μην καίω εγώ τα δάση;

Ανοίγεις το ραδιόφωνο; Εκεί είναι να χτυπέσαι. Πρόσκληση παλαιστή που θα εμφανιστεί σε κεντρικό γήπεδο των Αθηνών «Να έρθουν να ξεδώσουν να με δουν να χτυπάω και να με δέρονουν». Πώς δηλαδή να ξεδώσω εγώ με το ξύλο που θα φας εσύ; Έχεις πληροφορίες ότι ανήκω στα Ες-Ες;

Κι' ύστερα αρχίζουν τα πιο εκπαιδευτικά. Βάλανε λέει οι εξεταστές πονηρά θέματα, που αν σου έκοβε, και την ευθεία τη συνέχιζες καμπύλη και την καμπύλη ευθεία, ήσουν και ο πρώτος. Εξετάσεις κάνετε άνθρωποι μου. Δεν σπίνετε ξόβεργες. Στα παιδιά σας απευθύνεστε όχι σε αλεπούδες. Και μετά απ' αυτά ο δημοσιογράφος εκφωνητής για να μην πίζουμε στις ειδήσεις και τις συνεντεύξεις, σκεφτείται να μας ψυχαγωγήσει μ' ένα τραγούδι και τινάζουμε και πάλι τ' αυτιά μας σαν βρεγμένοι σκυλίοι. «Από το '90 και μετά μας έχουν πνίξει τα σκ...» Γιατί αγαπητέ μου, την ώρα που πίνω τον

Η Ε. Κουτσουλιέρη είναι από τους υπεύθυνους σύνταξης του Περιοδικού.

καφέ μου λες τέτοια πράγματα; Έχουν καμία επέτειο τα βυτιοφόρα εκκνώσεως αποχετεύσεων και θέλεις να ακουστεί ο ύμνος τους σώνει και καλά; Κι' ύστερα αρχίζουν οι διαφημίσεις σε ραδιόφωνο και τηλεόραση. Πενήντα κατασκευαστές πλυντηρίων, 150 ειδικοί επιστήμονες έχουν πέσει πάνω από το πλυντήριο σου και ψάχνουν τους λεκέδες. Φεύγουν αυτοί και έρχονται άλλοι, για να δουν αν ο λεκές είναι από σάλτσα, από μουντζούρα, από σοκολάτα, από κρασί. Και το κάθε σαπούνι, με κόκκους διαφόρων χρωμάτων, ειδικεύεται και σε ένα λεκέ. Σου κάνουν το κεφάλι άλλο τόσο, παίρνεις το σαπούνι (θέλεις να πάρεις και σκονινί αλλά το αποφεύγεις), ειδικεύεσαι και στην αυθυποβολή μετά τη δική τους υποβολή και το βρίσκεις τέλειο για τη μπουγάδα σου και το συστήνεις ως ειδικός και σε άλλους. Ύστερα πλακώνουν οι οδοντόπαστες και οι επίπεδες και κυρτές οδοντόβουρτσες. Μετά οι σερβιέτες, την ώρα του δείπνου κατά προτίμηση, και τα πάμπερς για μικρές και μεγάλες ηλικίες, όπου μια ευτυχής γιαγιά, μπορεί να μείνει κατορημένη πολλές ώρες χωρίς να δημιουργεί πρόβλημα στον περίγυρό της. Μετά τρεις μαντράχαλοι, με άφογο ντύσιμο και με τα τέσσερα, κυνηγάνε ένα μωρό και δεν το φτάνουν, γιατί λέει, η κρέμα που το τιάσαν, ήταν πολύ δυναμοτική. Και αφού είναι έτσι, γιατί δεν τρώνε και οι ίδιοι για να το φτάσουν; Κι' ύστερα έρχεται εκείνο το μονότονο κοριτσάκι με απλωμένο το χέρι, σαν τον Κολοκοτρώνη, που ρωτάει δείχνοντας το μπουλουκοειδές αδελφάκι του «Γιατί μαμά;» Και η μαμά της εξηγεί 10 φορές, ποιό γάλα του δίνει και πόσο γερό παιδί θα γίνει. Μετά αρχίζουν τα σαπούνια για οικογενειακό μπουγάδιασμα. Πρώτα πλένεται η μαμά με το σαπούνι των αστέρων, με την πεποίθηση ότι θα αποκτήσει ίδια επιδερμίδα με την Αλέξις. Ύστερα ο μπαμπάς γδέρνει το κεφάλι του να φύγει η πιτυρίδα, κοινώς νινίδα και μ' ότι περισσέψει πλένουν και το μωρό, και τέλος έρχεται ο αρκούδος από τις Μπαχάμες για να

εξασφαλίσει την απαλότητα στην οικογένεια. Αμ οι μακαρονάδες και οι σάλτσες; Μια ολόκληρη οικογένεια στα καλά καθούμενα, εκεί που τρώει ήσυχα και αξιοπρεπώς, ξεσαλώνεται και χτυπιέται με άριες και ντουέτα για να δείξει τη μεγαλειώδη δύναμη της σάλτσας. Κι' ύστερα τα ποτά. Καμμιά δουλειά δεν πάει καλά αν δεν ξαπλώσεις νωχελικά, κρατώντας ένα ποτήρι μύρρας. Γι' αυτό σου λέω. Ο ένας κοροϊδεύει τον άλλο και όλοι είμαστε ευχαριστημένοι.

Η διαμήμιση έχει γίνει ένα με μας. Και ακόμη, διδασκόμαστε να χαιρετάμε και να χαμογελάμε, όχι σ' αυτούς που το αξίζουν αλλά σε όσους έχουν κοινωνική δύναμη με απώτερο σκοπό κάποιο προσωπικό όφελος. Δημιουργούμε αυλές γύρω από υψηλά ιστάμενα πρόσωπα, σαν τους ζητιάνους στο τραπέζι του πλουσίου. Μαθαίνουμε πως

η ηρωινή μπαίνει στα σχολεία ακόμη και δι' αλληλογραφίας, ότι γύρω μας πεθαίνουν οι άνθρωποι, ότι τα παιδιά και οι γέροι πεινάνε και μεις, συνεχίζουμε να ζούμε με την ίδια ευκολία, ουσία αδιάφοροι, όπως μας έφτιαξαν, όπως τελικά μας βολεύει. Βλέπεις να διαστρέφεται γύρω σου η αλήθεια, να πέφτουν οι αξίες, οι ένοχοι να βρίσκουν διέξοδο και οι αθώοι να κατατρέχονται, κι' εσύ, πας εν γνώσει σου με τον ένοχο, μ' αυτόν που κερδίζει, με το δυνατό ή ακολουθείς το δρόμο της σιωπής... ψάχνοντας το σαπούνι που ταιριάζει στα μαλλιά σου και την οδοντόπαστα που θα κάνει τα δόντια σου κάτασπρα και γερά. Και δεν σκέφτεσαι ούτε στιγμή. Αφού τους αφήνω και με δαγκώνουν, τί την θέλω την οδοντόπαστα και τα γερά δόντια;